

PROJECTNIEUWS 2010-2

Voorkant school

Achterkant school

School in Singampunari opgeleverd

“BOUWEN VOOR KINDEREN IS BOUWEN AAN DE TOEKOMST”

Inhoudsopgave	Pagina
Van de voorzitter	3
Het kastenstelsel	4
Verslag projectreis door Hans Schiebroek	5
Prioriteitenlijst	19
Locatiekaart	20

Colofon

Het Projectnieuws is een uitgave van de Stichting Thomas Bouwprojecten, dat twee keer per jaar verschijnt.

Met medewerking van

Flor Potters
Henny Koenders
Hans Schiebroek

Realisatie

Hurks van der linden bv
Sabine Vos
Piet van der Heijden

Contactgegevens

Stichting Thomas Bouwprojecten

Secretariaat	Adriaan de Bot Kerkdijk 4, 5511 KZ Knegsel
Telefoon	+31 (0) 497 51 73 25
Fax	+31 (0) 40 20 26 848
E-mail	info@thomasbouwprojecten.nl
Internet	www.thomasbouwprojecten.nl
Rabobank	rekeningnr 14 93 08 787
Gironummer	30 03 66 te Eersel
Kamer van Koophandel Eindhoven nr	41 09 25 42

Van de voorzitter.

Als deze editie van het Projectnieuws bij u in de bus valt, zit het jaar 2010 er al weer bijna op. Een jaar dat voor de Stichting Thomas Bouwprojecten als een rustig jaar kan worden bestempeld. Nu de bouwwerken van de voorafgaande jaren praktisch allemaal zijn voltooid noopt het kleinere beschikbare budget ons tot enige krimp. Naast wat kleinere werken werd dit jaar als groot project de 12-klassige school in Singampunari opgeleverd en kan binnenkort de eindrapportage van dit project worden verzonden naar de NCDO (Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling). Dat dit tijdig kon gebeuren was van groot belang want de NCDO gaat als subsidie verlenend instituut verdwijnen. Tot 1 september konden nog aanvragen voor nieuwe projecten worden ingediend. Als nieuw project is door de Stichting Thomas Bouwprojecten aangemeld de bouw van een 8-klassige school in P.T. Paruru, welke aanvraag inmiddels is gehonoreerd. Dit project zal het laatste project zijn dat door middel van een NCDO subsidie kan worden gerealiseerd. Door het verdwijnen van de NCDO is een nieuwe subsidie regeling in het leven geroepen krachtens welke in de toekomst subsidie aanvragen kunnen worden ingediend. Hoe die nieuwe regeling voor ons zal uitpakken moet worden afgewacht.

Naast het verlenen van materiële steun is het doel van ontwikkelingshulp ook om mensen die steun ontvangen te helpen selfsupporting te worden en in de toekomst minder of niet meer afhankelijk te zijn van hulp van derden. Dat vereist ook het steeds maar weer aandringen om een houding of gedrag aan te nemen welke vreemd is aan of minder aanspreekt in de cultuur van het land waar de hulp wordt verleend. De stichting prijst zich dan ook gelukkig dat met het afstuderen van zuster Asha als bouwkundige in de toekomst aan dit aspect meer aandacht zal worden besteed. Haar taak is als assistent van zuster Prudentia de bouwwerken te begeleiden en daardoor te zorgen voor meer continuïteit. Zij heeft als eerste opdracht alle gebouwen van de Congregatie te controleren en de staat van onderhoud te inventariseren. Daardoor wordt een goed inzicht verworven in de staat van de bouwwerken en kan een gedegen onderhoudsplan worden opgesteld. Hierdoor willen we bereiken dat de duurzame bouwwerken die door onze stichting worden geleverd ook op een duurzame manier worden beheerd.

Begin dit jaar is tot het bestuur van de Stichting Thomas Bouwprojecten toegetreden de heer drs. Jac. Braat. Aanvankelijk was hij aangezocht om de functie van secretaris te bekleden, doch door het uitvallen wegens ziekte van Henk Stokman als penningmeester, was hij, aangezien hij ook over financiële deskundigheid beschikt, bereid de functie van penningmeester van Henk over te nemen. Hij, en wij met hem, hebben dit jaar het genoegen mogen smaken, dat de jaarrekening over 2009, voor het eerst in de geschiedenis van onze stichting, een goedkeurende accountantsverklaring heeft verkregen.

Flor Potters, voorzitter

Het kastensysteem.

De oorsprong van het kastensysteem ligt in de Vedicische klassieke hindoeïstische teksten van rond 1500 – 1200 voor Christus die de samenleving indelen in vier hoofdkasten:

1. De Brahmanen: de denkers, filosofen en priesters.
2. De Ksatriyas: de heersers en soldaten.
3. De Vaisyas: de handelaren en landbezitters.
4. De Sudras: de arbeiders.

Door de eeuwen heen ontstonden binnen de vier hoofdkasten een groot aantal subkasten (jati), sociale groepen waarbinnen men trouwt. De benoeming “kastelozen” of “onaanraakbaren” duidt op mensen die beneden de vier hoofdkasten gerangschikt worden. Het Brahmaans geïnspireerde Wetboek van Manu, de mens, van rond het begin van de christelijke jaartelling geldt nog steeds als een soort grondwet voor hindoes in India en daarbuiten. Natuurlijk zijn veel regels in het wetboek tegenwoordig niet meer van toepassing. Dit wetboek stelt dat alle lage kasten tot de Sudras behoren. Daarin wordt geen melding gemaakt van “kastelozen” of “onaanraakbaren”. Wel worden strenge wetten afgekondigd waaraan de Dasyus, slaven, zich te houden hebben. Het gaat dan over mensen die zich verzetten tegen het gezag van de Brahmanen en over mensen die buiten een wettig huwelijk geboren zijn, zoals de nakomelingen van een Brahmaan vader en een Sudra moeder of die van een Vaisya vader en een Brahmaan moeder. Het meest veracht waren de nazaten van een vrouw geboren uit een Brahmaan moeder en een laagste kaste Sudra. Geleerden twisten nog steeds wanneer al deze mensen als “onaanraakbaren” werden beschouwd met voor hen mensonwaardige gevolgen. Vermoedelijk was het rond 400 na Christus toen het gezag van de Brahmanen onder zware druk kwam te staan. De voorheen al geminachte Dasyus werden als “onaanraakbaren” deel van het Indiase denken en handelen, maar werden niet opgenomen in de officiële gemeenschap. Ze hoorden er niet bij, werden uit de weg gegaan of moesten zelf afstand houden. Tot nu toe wonen ze aan de rand van het dorp of op een apart stuk grond. In steden wonen ze vaak tezamen in verkrotte wijken.

Dalits

Onder leiderschap van maatschappelijke hervormers kozen de “kastelozen” of “onaanraakbaren” in de jaren rond 1920 een nieuwe identiteit: DALITS. Vroeger werden ze Paria's genoemd, maar die naam willen de Dalits niet meer horen. Mahatma Gandhi gaf hen de naam “Harijan”, “kinderen van Hari” een andere naam voor de god Vishnu. Dalits vinden dat ze met die naam sociaal, economisch en politiek weinig opschieten. Zijn niet alle mensen “Kinderen van Hari”?

Chamar-dalit.

De kaste indeling heeft ook te maken met de familienaam. Familienamen zijn door de eeuwen heen geworden tot talloze subkasten. Ze zijn ook synoniem voor het beroep dat de mannen van een familie uitoefenen. Bijvoorbeeld een Dom is in de wieg gelegd voor straatveger of lijkenverbrander. Een Valmiki is voorbestemd om toiletten schoon te maken, een Dhobi is een klerenwasser en een Julaha is een wever. Al in de RigVeda, het oudste bekende Vedicische geschrift van rond 1500 voor Christus worden de Chamars genoemd: leerbereiders, van het woord chamra, huid of leer. Ze vilden geslacht of gestorven vee, ruimden de kadavers op en maakten allerlei artikelen voor het huishouden, de landbouw, het leger en de religieuze rituelen. Omdat ze met villen en kadavers bezig waren werden ze door de hoge kasten als onrein beschouwd. Ze werden met minachting en afkeer behandeld en dat is door de eeuwen heen zo gebleven. Daar komt bij dat Chamars vroeger vanwege hun extreme armoede ook het vlees van gestorven vee aten.

Durban

In 2001 tijdens de VN conferentie tegen racisme in Durban in Zuid-Afrika, kwam onverwachts kastendiscriminatie ter sprake. Het stond niet op de agenda. Maar een aantal Dalits had een weg naar Durban weten te vinden waarschijnlijk via het nog jonge Dalit netwerk: National Campaign on Dalit Human Rights. De officiële Indiase delegatie stond niet te juichen in Durban. Een pijnlijke situatie. Was India geen vredelievend land? Had het niet steeds de anti-apartheidsbeweging gesteund? Bij terugkomst probeerde de officiële delegatie het gezichtsverlies op te poetsen. Dat lukte niet met bijna 200 miljoen Dalits in het land. De stilte was verbroken.

(bron: Mill Hill, Fr. Frans Baartmans)

Verslag van de India reis van Hans Schiebroek van 6 september 2010 tot 2 oktober 2010.

Een reis van 4 weken langs 13 verschillende projecten. De bestemming Gangapur in Rajasthan (Noord-India) is door de zusters op het laatste moment afgezegd wegens de onzekere politieke toestand op de dag van de vlucht naar Delhi.

Na een voorspoedige vlucht en korte nachtrust vertrekken de zusters Prudentia en Asha en ikzelf met de auto naar het zuiden omdat de volgende dag in Singampunari de nieuwe school wordt ingezegend en in gebruik genomen. We vertrekken naar **Perambalur**, 290 km in zuidwestelijke richting. Onderweg wordt gestopt en een bouwproject van de zusters bezocht. Hier ontmoeten we zuster Rexline die daar leiding aan geeft. Het is vroeg in de avond en al donker als we in Perambalur aankomen om daar de gerenoveerde keuken te inspecteren. De keuken voor de inmiddels 400 boardingmeisjes is opnieuw ingericht en voorzien van een stoominstallatie om de rijst gaar te krijgen. Dit is een enorme verbetering ten opzichte van het op houtvuren koken van

Perambalur gerenoveerde keuken

de rijst, het gaat veel sneller en er is minder hout nodig en daarmee goedkoper. Althans dat dacht ik, maar de zusters daar hebben bedacht om de stoomketel op gas te gaan stoken (ons ontwerp ging uit van hout) en nu beklagen ze zich dat het gas zoveel duurder is dan hout. Wanneer zuster Prudentia het hen vraagt blijkt dat zij de gewone particulierenprijs betalen voor de gasflessen en niet de prijs voor instellingen. Zij gaan nu proberen het tarief te laten omzetten naar het tarief voor instellingen. Ik zucht maar weer een keer..... Het uitgevoerde werk ziet er goed uit echter twee vloerroosters ontbreken omdat de vloergoot 120 cm langer is dan op tekening aangegeven. De leverancier zegt telefonisch toe die alsnog te leveren. In ieder geval zijn de keukenmeisjes erg gelukkig met de nieuwe keuken omdat zij niet langer hoeven te werken in de rook van de houtvuren, alles is nieuw en

dat maakt het totaal tot een veel betere werkomgeving. Afsproken is nu te proberen het gas goedkoper in te kopen. Indien het gas te duur blijft zal de ketel die in een aparte ruimte staat, alsnog met hout gestookt gaan worden. We ontvangen bericht uit **Perumalpalayam** dat de muren van het toiletgebouw dreigen in te storten. De zusters vragen ons om langs te komen nu we toch in de buurt zijn. Tien jaar geleden is hier een muur van een waterbassin door de waterdruk omgevallen en daarbij is een boardingmeisje omgekomen. Het is dus verstandig om er langs te gaan, het is maar een goed uur rijden en om 10:00 uur zijn we ter plaatse. Gelukkig kan ik de zusters geruststellen. Er zijn weliswaar op verschillende plaatsen tussen kolommen en wanden en in hoeken scheuren zichtbaar, maar niet zodanig dat er enig gevaar dreigt. Ik neem me voor Anne Reijnga te vragen daar op zijn rondreis in januari langs te gaan om eventuele verdere scheurvorming op te meten. Het probleem is dat de hoofdstructuur op palen is gefundeerd en de tussenwanden van de toiletten via een laag aangevuld zand op klei. We moeten afwachten of de zettingsverschijnselen daartussen zodanig zullen verergeren dat een ingrijpende renovatie nodig zal blijken of dat de scheuren stabiel blijken te zijn en volstaan kan worden met een eenvoudige reparatie van het stuc- en tegelwerk. We blijven in Perumalpalayam slapen omdat het inmiddels middernacht is. Na het ontbijt gaan we verder en we worden uitgezwaaid door de boardingkinderen die op het schoolplein op de grond zitten te wachten tot de school begint. In Trichy is de nieuwbouw van het woongebouw voor zusters klaar. Het ziet er erg goed uit en op het dak ontdek ik zowaar zonnepanelen van een installatie voor warm water.

Perumalpalayam toiletgebouw

Dit is nu blijkbaar voldoende betrouwbaar om ook door ons toegepast te worden. Na de lunch vertrekken we naar **Singampunari** waar om 16:00 uur de inzegening van de school en daarna het feestprogramma zal beginnen. Om 15:00 uur komen we aan en hebben tijd om

Singampunari nieuwe school

met de aannemer het nieuwe schoolgebouw te bekijken. Over het algemeen ben ik tevreden maar er zijn altijd minpunten. Het schilderwerk aan de achtergevel is nog net niet klaar (een week later wel). De aansluiting van de TL-balken in de klassen is niet fraai met een flexibele buis naar een doos in de zijkant van de betonbalken. Het is technisch in orde, wijzigen is geen optie en dus laten we het zo. De bisschop is gearriveerd en de openingsplechtigheden beginnen: het doorknippen van een lint (door mij), vervolgens een 5-pits lamp aansteken, het onthullen van een gedenksteen, het inzegenen van het gebouw door de bisschop en het aansnijden van de feesttaart. Het cultureel programma is groots opgezet. Op vier verschillende podia presenteren de kinderen van de kleuterklas tot aan de 10^e klas hun dansen die worden afgewisseld door toespraken. Op het ruime terrein voor het schoolgebouw zitten minstens 1.200 mensen, voornamelijk ouders van de schoolkinderen. Schoolhoofd zuster Mincy heeft ook mij een toespraak toebedacht en omdat maar weinig ouders Engels verstaan is zuster Venantia mijn tolk. Ik vertel hoe de Stichting Thomas Bouwprojecten vanuit Nederland bouwt voor de zusters Franciscanessen in India en dat we daarbij volledig afhankelijk zijn van onze sponsors. Tevens vertel ik dat het project in Singampunari mede mogelijk werd door een subsidie uit het Programma Kleinschalige Plaatselijke Activiteiten (KPA) van de NCDO (Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling). De NCDO betreft mensen in Nederland bij internationale samenwerking en ondersteunt hen met informatie, subsidie en adviezen. De millenniumdoelen (doelen die in het jaar 2000 door 189 landen afgesproken zijn om voor

2015 de wereldwijde armoede te halveren) zijn de leidraad voor alle activiteiten. De Stichting Thomas Bouwprojecten heeft regelmatig gebruik gemaakt van deze subsidiemogelijkheden maar het project Singampunari is het een na laatste project dat wij met behulp van een NCDO subsidie konden realiseren. De NCDO stopt per 1 januari 2011 met de subsidietaak en zal zich gaan ontwikkelen als kenniscentrum. In alle toespraken komen onze stichting en de sponsors uit Nederland ter sprake. Deze gedeelten worden, speciaal voor mij, in de Engelse taal uitgesproken opdat ik hun dankbaarheid over kan brengen op al de sponsors die het project hebben gesteund. Omdat het in de weken ervoor dagelijks 's middags regende waren verschillende leraren en zusters al dagen aan het vasten om zo af te smeken dat het droog zou blijven gedurende het programma. Gelukkig was het weer ons goedgezind en bleef het droog. De volgende ochtend rijden we terug naar het schoolterrein buiten het dorp om met de aannemer Stephen afspraken te maken over enkele details die nog aan het gebouw moeten worden uitgevoerd. Zuster Asha is steeds bij mij om zoveel mogelijk te leren van dit werkbezoek en we hebben alle ruimte want de kinderen hebben een vakantiedag. Met de zusters bepalen we waar het te bouwen toiletgebouw moet komen en met 350 kinderen meer dient ook het aantal toiletten te worden vergroot. De drinkwatervoorziening komt eveneens ter sprake en de aannemer doet de toezegging de bouwwatervoorziening niet af te voeren zodat deze met wat kleine aanpassingen door de kinderen kan worden gebruikt, een genereus gebaar. Onze opzichter Rajendiran had volgens de aannemer goed werk geleverd door de tekeningen duidelijk te verklaren. Zo zijn bijvoorbeeld de Engelse teksten op onze tekeningen vaak voor de bouwvakkers onbegrijpelijk. Tegen de schemertijd zijn we terug in het klooster en ga ik naar het dak om wat verkoeling te zoeken.

Sr. Asha, onze bouwzuster

In de verte zie ik donkere wolken en bliksemschichten naderbij komen. Een uur later komt de regen met bakken omlaag en staat het hele terrein onder water. Wat een geluk dat dit ons gisteren bespaard is gebleven! De volgende ochtend vertrekken we om half negen naar **Venkatachalapuram** om

Venkatachalapuram renovatie

de renovatie van de toiletten van de boarding te inspecteren. De aannemer die dit werk heeft gemaakt rijdt met ons mee. Alleen de buitenmuren en kolommen zijn blijven staan. De binnenwanden, de vloeren, het sanitair en de riolering zijn volledig vernieuwd en alles functioneert weer naar behoren. Alleen bij de nachtoiletten is dit nog niet het geval. We zien dat de rioleringsbuizen waar deze zijn opgegraven en geopend geheel dicht te zitten. Aangezien het over een lengte van zeker 20 meter gaat, neem ik het voorstel van de aannemer over om voor deze paar toiletten een extra kleine septic tank te maken. Dit project kost 6.000 euro en wordt gefinancierd vanuit gereserveerde gelden voor groot onderhoud. Deze bestemmingsreserve wordt gevoegd door 5% van alle ontvangen geormerkte donaties. Er zijn nog wat wensen van de zusters maar ik merk op dat deze zijn ontstaan door totaal gebrek aan initiatief om zelf kleine mankementen te laten vervangen dan wel te repareren. Ik wijs de zusters op hun eigen verantwoordelijkheid. In de boarding zijn nu 50 kinderen, 15 meisjes en 35 jongens. Bijna geen enkel kind komt uit een normaal gezin met vader en moeder. Er is een jongen die geen ouders heeft maar wel een broer die veel ouder is. Deze broer is getrouwd en is in de vier jaar dat de jongen in de boarding zit, slechts eenmaal op bezoek geweest. Venkatachalapuram ligt in een droog, onaantrekkelijk en onvruchtbaar gebied. Ik schrok van het aanzicht van de tuin die ooit zo mooi was. Het is een kale vlakke doordat er nog altijd geen regen gevallen is. Overal was

al heel wat regen gevallen behalve in deze streek. Om de kinderen toch blij te maken gaf ik moeder-overste 4.000 Indiase rupees voor een picknick aan zee. De kinderen waren zo enorm blij. De volgende ochtend rijden we in ruim 3 uur van Venkatachalapuram naar **Srivaikuntam**, 150 kilometer verderop. 's Middags heb ik met zuster Asha door het dorp gewandeld en gezien hoe men van klei

kookpotten maakt en de koeien schoon schrobt in de rivier. Om 16.00 uur naar de school gelopen. Vorig jaar zijn er 12 klassen bijgekomen en het aantal kinderen is fors toegenomen, nu blijkt dat er een tekort is aan toiletten en dat er een toiletgebouw bijgebouwd dient te worden. Het bestaande toiletgebouw kan dan uitsluitend voor de meisjes worden ingericht, terwijl het nieuwe gebouw voor de jongens zal zijn. Deze voorziening wordt door de overheid vereist om toestemming te krijgen wanneer er van de matriculation school (tot klas 10) een higher secondary school (tot klas 12) wenst te worden gemaakt. Dat is wat de zusters graag zouden willen. Met zuster Asha heb ik de beschikbare strook terrein opgemeten, tussen het bestaande toiletgebouw en het gebouwtje van de bewaker. In de school zijn veel gebroken ruiten en er zijn problemen met de elektrische aansluitingen van ventilatoren wat te wijten is aan ondeskundigheid van de aannemer en de installateur. Ik heb zuster Asha uitgelegd hoe het een en ander gerepareerd of vervangen zou kunnen worden. Op zondag 12 september rijden we van ons meest zuidelijke project terug naar Trichy, een afstand van ongeveer 500 km. We nemen een voor mij nieuwe, meer westelijk gelegen, weg naar Madurai die ons langs de watervallen van Tenkasi voert. Het is een kleurrijk en vrolijk schouwspel om te zien hoe vrouwen geheel gekleed en mannen met slechts een lendendoek om, strikt gescheiden door een hek, onder twee verschillende watervallen staan.

Hele families zitten verderop in de rivierbedding en genieten van het heldere

Tenkasi watervallen

koele water. Het geheel uiteraard omgeven door stalletjes die allerlei etenswaar en snuisterijen verkopen. Ik besluit om me toch maar niet bij de badende mannen aan te sluiten. We gaan verder over steeds betere wegen. Maar voor onze "driver" blijft het opletten: een kudde koeien die de snelweg oversteekt of een spookrijder die het niet nodig vindt om een stukje om te rijden om zijn bestemming te bereiken. Het mooie is dat niemand zich daar druk over maakt. Onderweg eten we in een keurig vegetarisch wegrerestaurant waar ik voor 61 rupees (€ 1,10) een smakelijk bord fried rice eet. Na een reistijd van bijna 10 uur komen we aan in Trichy. Maandagochtend vertrekken we om 9:00 uur naar Jolarpet, via Namakkal. In Namakkal zijn Els Schouten en aannemer Gurusamy aanwezig en bespreken we de oplossingen voor de openstaande vragen over de in aanbouw zijnde school en tevens internaat voor gehandicapte kinderen. Dit gebouw wordt gerealiseerd door de stichting Colourful Children uit 's-Hertogenbosch en voor de Indiase zusters van St. Anne gebouwd. Via Jan van der Linden ben ik bij deze bouw betrokken geraakt en ook onze vroegere opzichter Jayarani heeft daar haar beroep als opzichter weer opgepakt. We zetten onze reis voort en het is al donker als we de bouwplaats in **Jolarpet** oprijden. De laatste dakvloer is die dag gestort en men is bij kunstlicht nog bezig met opruimen. Ook hier heeft aannemer Stephen gekozen voor fabrieksbeton ondanks de vrij grote afstand tot de fabriek. De ruim 1m³ beton die te weinig is

aangevoerd zal de volgende dag met de eigen molen worden gemengd en gestort. Onze opzichter Rajendiran is de hele dag aanwezig geweest en zegt alles gecontroleerd te hebben. De volgende dag heb ik eerst met de zusters Prudentia en Asha en met de aannemer de bouw doorgelopen en op verschillende plaatsen afspraken over de uitvoering gemaakt. Ik rekende voor dat zoals de zaken er nu voor staan de Congregatie meer dan 20.000 euro op dit project zal moeten bijdragen. Uiteraard bracht dat een schrikreactie teweeg en is er besloten om nu alleen het hoogst noodzakelijke te bouwen en op een later moment de wasplaats achter het gebouw aan te leggen. De hekwerken in de veranda, noodzakelijk voor de veiligheid van de jonge vrouwen, zijn niet opgenomen in de begroting maar dienen al wel nu direct aangebracht te worden. Ik zeg toe daarvoor een ontwerp te maken. Diezelfde dag bestellen we bij lokale bedrijven stalen kasten en bedden en ook grote en kleine tafels van hout.

Jolarpet

's Avonds is er een heel leuk programma van de boardingmeisjes en na afloop neem ik afscheid van 6 meisjes die ik niet meer zal zien omdat ze nu al in de 12^e klas zitten. Alle zes zullen zij verder studeren en de studie wordt betaald door hun ouders. Een meisje in het bijzonder gaat mij aan het hart. Zij komt uit Nepal en ziet haar familie maar eenmaal per jaar en gedurende de laatste zes jaar had ik met haar een hartelijk contact als ik in Jolarpet was. 's Ochtends om 8:30 uur vertrekken wij richting **Cheyar** en zwaaien 150 boardingmeisjes ons uit, alvorens zij naar school gaan. Erg ontroerend. Het beperkte werk dat in Cheyyar zou worden uitgevoerd blijkt nog minder werk te zijn geworden.

Men heeft niet het ontwerp aangehouden om een opening van 2 meter breed in een tussenmuur te maken, maar heeft deze 1 meter breed gemaakt. Gelukkig is men

Cheyar opening in tussenmuur

tevreden met deze “eetzaal” voor de meisjes en dus laten we het zo. Het aantal boardingmeisjes is gedaald naar 75 sinds er in de buurt enkele boardings door andere congregaties zijn geopend. Alleen de kinderen van ouders die heel weinig of niets kunnen bijdragen aan de kosten blijven nog in onze boarding. Voor de 75 jongens waarvoor de zusters iedere dag de maaltijden verzorgen krijgen ze geen enkele rupee vergoeding. De door ons gebouwde slaapzaal is nu in gebruik genomen als studiezaal. Er blijken veel oude en niet meer in gebruik zijnde bouwsels op het terrein te staan die zonder meer gesloopt zouden kunnen worden om het zo wat overzichtelijker te maken. Zuster Asha zou dat kunnen inventariseren. Dan is er het probleem van de twee jongens die van buitenaf op het toiletgebouw klimmen en van daaruit de badende meisjes kunnen bekluren. Soms klimmen ze naar beneden en pakken de te drogen hangende kleding weg of richten zelfs wat schade aan. De politie heeft een van de jongens opgepakt en een pak rammel gegeven, maar het gaat nog steeds door. We hebben ter plaatse besproken hoe we het de jongens een stuk moeilijker kunnen maken op het toiletgebouw te klimmen. Het is nog geen uur rijden naar **Vandavasi**, onze eindbestemming vandaag. We worden al direct op de hoogte gesteld van het drinkwaterprobleem dat daar aan de orde is voor de 400 boardingkinderen. De gemeentelijke waterleiding levert maar eenmaal in de zes dagen water dat net voldoende is voor het gebruik in twee dagen. De overige vier dagen wordt gebruik gemaakt van water uit de boorput maar dit water bevat bepaalde zouten die bij langdurig gebruik de nieren aantasten. Dit is door de inspectiedienst van de boardings aan de orde gesteld en men noemde als oplossing een

Vandavasi

waterzuiveringsinstallatie met voldoende capaciteit aan te schaffen. De waterbehoefte per dag is ongeveer 2.500 liter voor drinken en koken. Met de zusters hebben we bekeken waar deze installatie en de drinkwatertank geplaatst zouden kunnen worden. De deuren van de toiletten en wasruimten rotten aan de onderzijde weg. Er dient nodig wat aan gedaan te worden om onherstelbare schade te voorkomen of wachten we totdat we een echt goede oplossing voor dit soort deuren hebben gevonden? Op de teachertraining zitten nu nog maar 29 studentes in totaal, dit waren er 50. Dit komt omdat de overheid van vanaf Standard 4 nu BEd-teachers aanstelt in plaats van Standard 8 en hierdoor de animo voor de teachertraining afneemt. Opwaardering van Vandavasi tot BEd-opleiding ligt mijns inziens voor de hand maar wordt door de Congregatie tot nu toe afgewezen omdat die al in Jolarpet aanwezig is. Ook nu weer heeft zuster Baby Victoria het nodige commentaar, ditmaal over het verharde pad naar het badgebouw dat er nog altijd niet is. Ik heb haar nogmaals duidelijk gemaakt dat wij dat ook niet gaan doen en dat zij dit zelf met eigen inzet prima zou kunnen organiseren. Op 16 september rijden we via **Pathiavaram** terug naar Chennai. Voordat we het dorp bereiken passeren we de bijzonder mooie tempel in Devakaparam. Ik wil deze nogmaals bekijken.

Devakaparam tempel

Zuster Asha en ik nemen ruim de tijd om in de verschillende gebouwen van het tempelcomplex het beeldhouwwerk te bekijken en te fotograferen. Er komt een geestelijk gehandicapt meisje van ongeveer 12 jaar naar ons toe en zij bedelt. Echter de 5 rupeemunt die ik geef weigert ze aan te nemen. Ze blijft vriendelijk en loopt een tijdje met ons mee. Er zijn enkele gelovige hindoes in de tempel en een van hen is zo vriendelijk om uitleg geven bij enkele voorstellingen die wij niet begrijpen. Zuster Asha is wederom mijn tolk. We zijn al vlug in Pathiavaram, een dorp zonder enige pretentie in een streek waar armoede troef is. Er zijn nu 70 jongens en 35 meisjes in de boarding, 25 kinderen meer dan vorig jaar. De beschikbare ruimte voor de kinderen is nu echt

Pathiavaram

veel te klein geworden. Er is een mogelijkheid om voor betrekkelijk weinig geld een verdieping te bouwen op het voormalige kloostergebouw waar de meisjes nu wonen. Daar zouden dan de jongens kunnen gaan wonen en de meisjes zouden dan in het kleine aparte gebouwtje kunnen gaan. Met een paar simpele ingrepen kan dit geschikt gemaakt worden voor de meisjes. De kinderen komen vrijwel allemaal uit gebroken gezinnen of eenoudergezinnen en zijn erg arm. Dicht in de buurt is nog een ander kindertehuis met 800 jongens en 500 meisjes maar de ouders moeten daar minimaal 300 rupees betalen. Ouders die dat niet kunnen opbrengen sturen hun kind naar onze zusters, waar ze maar 100 rupees of nog minder hoeven te betalen. De zusters proberen wettelijke erkenning voor hun boarding te krijgen omdat er dan rijst en olie kan worden ingekocht voor aanzienlijk lagere prijzen. Deze erkenning is blijkbaar alleen verkrijgbaar tegen betaling van steekpenningen. Tot nu toe hebben de zusters daar al 12.000 rupees voor betaald,

vooral nog zonder resultaat. Ik maak foto's en neem een aantal maten op het dak waar de toekomstige slaapzaal zou moeten komen. Ik zou willen dat we het geld hadden om dit project aan te pakken. Via Poonamalee en Mugalivakkam terug naar het St. Thomas Hospital. In de Poonamalee-vestiging zijn nu de eerste- en tweedejaars novicen ondergebracht. Ter plaatse moet ik steeds met weemoed (én woede) terugdenken aan de 16e eeuwse Portugese kerk die daar stond en ik op een keer zag dat deze was gesloopt op bevel van een vorige moeder-overste (zogenaamd uit veiligheidsoverwegingen omdat er wat pleisterwerk naar beneden was gevallen). Ik heb daar wederom geventileerd dat de sloop van dit historische christelijke erfgoed een enorme blunder is geweest en absoluut niet nodig geweest was. In Mugalivakkam heeft zuster Prudentia haar hoofdkwartier en zuster Asha woont hier nu ook. Er wordt daar nu een verdieping op het hospitaal gebouwd waar de zusters in gaan wonen. Het huidige zustersverblijf boven het naaiatelier, komt dan ter beschikking. De volgende ochtend ben ik in het Generalate en om 11:00 uur arriveren Usha en haar man Noël met Britto, de vriend van Uma, om mij te ontmoeten. De zusjes Uma en Usha waren in de boarding in Vepery toen we daar in 1992 het kindertehuis renoveerden, uitbreidden en vier klaslokalen bouwden. Ze waren toen 11 en 13 jaren oud, hadden geen ouders en alleen hun grootmoeder kwam soms op bezoek. Beide meisjes volgden de verpleegsteropleiding in het St. Thomas Hospital en ik bleef contact met hen houden. Uma was in 2005 voor drie weken onze gast toen ze een aantal dansvoorstellingen heeft gegeven voor onze sponsors. Uma werkt nu in een ziekenhuis in Singapore waar ze het drievoudige verdient maar daarvoor moet ze wel lange werkdagen maken en ze voelt zich eenzaam. Britto, een aardige jongen, zegt ook in Singapore te gaan werken en dat is goed nieuws voor Uma. Noël en Usha zijn sinds januari getrouwd. Noël is een stille, verlegen jongeman die tijdens onze ontmoeting vrijwel niets heeft gezegd. Hij kwam wel sympathiek over en Usha zei erg gelukkig met hem te zijn. Bij de huwelijksplechtigheid was niemand van Usha's familie verschenen, ook de grootmoeder niet. Dit terwijl de meisjes haar altijd met geld en medicijnen hebben gesteund. Nog altijd is er de afwijzing omdat hun moeder destijds als christen tegen de wil van de familie uit liefde

is getrouwd met een hindoe man en ook de kinderen uit dat huwelijk zullen daarvoor boeten. Moeder is in het kraambed gestorven en van de vader is vervolgens nooit meer iets vernomen.... We gaan middels een autoriksja met z'n vieren lunchen nabij de luchthaven en Britto staat niet toe dat ik afreken. Terug in het Generalate scheiden onze wegen weer. De trein richting Vegiwada vertrekt pas om 23:00 uur, dus 's ochtends gaan zuster Asha en ik eerst naar het nieuwe kindertehuis in de wijk **Egmore** in het centrum van Chennai. Het is ruim een uur rijden door het drukke verkeer in de stad. De kinderen en zuster Rose hebben

Egmore

een leuk programma voorbereid, een onverwachte verrassing. Wanneer de rijst gaar is gaan de meisjes eten, alles verloopt ordelijk en in een prima sfeer. Je kunt zien dat zuster Rose alles goed onder controle heeft en dat de

ook de kinderen bij betrokken worden, zoals ik aan zuster Rose eerder had voorgesteld. Vervolgens gaan we naar het nabij gelegen **Vepery**. Zuster Isabella, de tweede moeder van Uma en Usha, is nu definitief gepensioneerd en is op bezoek bij haar familie in Kerala. Er zijn 40 meisjes aanwezig en een

flink aantal ligt ziek thuis met griep. Er wordt een klein programma uitgevoerd en het is gezellig. Jammer dat ik geen enkel meisje meer herken van vorige keren. Het dak van het

Vepery

gebouw begint hier en daar te lekken en de gevolgen zijn aan de plafonds zichtbaar; iets om te inspecteren bij een volgend bezoek. Om 18:00 uur van het hospitaal naar het Generalate gelopen om een viering bij te wonen. Onderweg heb ik mijzelf verwond aan een hek met naar buiten gebogen staven en aan een scherpe punt mijn arm opengehaald. In het Generalate aangekomen vonden de zusters het nodig de wond te laten behandelen, dus ditmaal per auto terug naar het hospitaal. De dienstdoende zusterverpleegster bracht enkele hechtingen aan en gaf me een tetanus injectie voor alle zekerheid. Met de arm in het verband werd ik weer teruggebracht naar het Generalate om vandaar met zuster Prudentia weggebracht te worden naar het centraal station waar om 23:00 uur de trein naar het noorden vertrekt. Na een redelijk goede nachtrust wil ik me 's ochtends vroeg oprispen bij het fonteinbakje. Hier blijkt geen water te zijn en dus ga ik door een duister verbindingsgangetje naar de volgende wagon. In dat donkere gangetje hangt op 180 cm hoogte een kapotte lamp met een bescherming van ijzerdraad. U ziet het onafwendbare gevolg al voor zich: een haal over mijn kale hoofd en ik bloed. In de volgende wagon is gelukkig water om dat bloed weer af te vegen. Teruglopend naar mijn zitplaats, denk ik dat als ik Eersel wil halen het niet in dit tempo moet doorgaan. In **Vegiwada** allereerst met de aannemer de plannen besproken die zuster Avilla heeft om vier klassen te bouwen, als eerste helft van de tweede verdieping van de school. De aannemer houdt mij direct de overeenkomst voor waaruit blijkt dat de Stichting Thomas Bouwprojecten 1,2 lakhs (2.000 euro) zal betalen voor de trappen naar het dak zodra er een nieuwe verdieping gebouwd wordt.

Ik bevestig dat die overeenkomst nog steeds gaan financieren. De bouw gaat 700 rupees /square feet (€ 140 /m²) kosten. Zuster Avilla heeft 10 lakh bij elkaar gekregen en is druk bezig met de resterende 2 lakh die

Vegiwada

daarmee voldoende zijn voor deze uitbreiding. De nood is erg hoog want dit jaar zijn er 240 kinderen meer dan vorig jaar. In het kindertehuis blijken de kunststof toiletdeuren waarvan we hoge verwachtingen hadden, toch al na een jaar aan de onderzijde te zijn gaan werken. Ze blijken toch niet waterbestendig te zijn en daarmee niet voor herhaling vatbaar. De kookster zien we buiten op een open vuur de rijst voor de kinderen koken, terwijl in de keuken een separate, dure rookloze oven is aangebracht waarbij een rookkanaal onder de stalen kookplaat uitmondt en er voor zorgt dat de rook direct wordt afgevoerd. Tenminste als men de pannen direct op de plaat zet en daarmee de openingen afsluit! De vrouw zegt dat het systeem niet deugt en het teveel rook in de keuken geeft. We nemen haar mee om dit uit te zoeken en zien dat ze de pannen op nokken vijf centimeter boven de kookplaat zet waardoor er valse lucht aangetrokken wordt. Eenvoudig haal ik de nokken weg zet vervolgens een pan direct op de plaat en steek opnieuw het vuur aan. Tot grote verbazing van de kookster blijkt alles wel te werken, je vraagt je af waarom niet een van de zusters zoiets in de gaten heeft gehad. De afdekfolie van de PVC-kozijnen is nog steeds niet verwijderd. Heel begrijpelijk: in India doet niemand dat want dat plastic betekent extra bescherming en de wetenschap dat daaronder nog het nieuwe schone en onbeschadigde oppervlak schuil gaat. Ondertussen is die bedrukte folie niet om aan te zien maar er is niemand die zich daar

geldig is, ook nu de zusters de uitbreiding zelf druk over maakt. Op verzoek zal de folie verwijderd worden, ik ben benieuwd hoe Anne de ramen aantreft tijdens zijn reis in januari. De binnenmuren van het kindertehuis kunnen nu met olieverf worden afgewerkt. Voor de avond is door de boardingkinderen een leuk programma voorbereid. Ik zie dat de kinderen behoorlijk veranderd zijn in het afgelopen jaar, veel spontaner en ze ogen gelukkiger. Bijzonder positief om dit te zien. De volgende ochtend bezoeken we het huisje van de "poetsmevrouw", het is klaar en de vrouw is er erg blij mee. Het is echter een huisje zonder toilet geworden want die wilde ze er niet in hebben. Ik heb maar niet gevraagd hoe ze een en ander opgelost heeft, ophouden lijkt mij geen optie. Met de huurauto is het twee uur rijden naar **Chebrolu**, een kort bezoek aan het nog nieuwe schoolcomplex.

Het is goed om te zien dat de begroeiing van het grote middenterrein aandacht krijgt en toeneemt. De twee bewegingsvoegen op het dak van de school lekten en zouden afgedekt worden volgens een door Anne afgegeven detail. Bij controle blijkt dat in plaats van aluminium beplating een bitumenstrook is toegepast, voor het moment afdoende maar zeker geen duurzame oplossing met de altijd aanwezige zon. We rijden door naar **P.T. Parru** dat slechts een half uur rijden is. Iedereen is in ruste als we aankomen en dus ga ik ook maar op mijn bed liggen en slaap vervolgens twee uur. Later in de middag zijn de meisjes van de boarding terug uit school en ik loop naar ze toe. De meesten volgen Engelstalig onderwijs en dus kan ik goed met

ze praten. Ze zijn blij mij weer te zien en hebben een leuk programma voorbereid dat in de halfopen veranda van het klooster wordt opgevoerd.

Er zijn nu 92 kinderen in de boarding waarvan er 27 onderwijs in het Tamil volgen in de dorpsschool. Met steun van de Thomas Stichting voor Jongeren, de Stichting Amaidhi en de Vrienden van P.T. Parru zijn de zusters in staat de kinderen te onderhouden en 65 van hen naar het Engelstalig onderwijs te sturen dat veel betere toekomstmogelijkheden biedt. De steun van de Vrienden van P.T. Parru is in de afbouwfase en mede daarom is het erg goed dat Amaidhi nu de studie van 18 meisjes op zich genomen heeft. Op de eerste plaats van de prioriteitenlijst van de zusters (zie ook pagina 19) staat het verzoek om een nieuwe school met 2 x 4 klaslokalen. Het bestaande schoolgebouw heeft 10 lokalen maar dat is te weinig en bovendien zijn die te klein. Gezien de steeds strengere eisen die ook de onderwijsinspectie in Adhra Pradesh stelt aan het maximale aantal leerlingen en de afmetingen van de klaslokalen worden de zusters meer en meer onder druk gezet meer en ruimere (6 x 6 meter) klaslokalen te bouwen. De nieuwe school hebben wij begroot op 77.000 euro. Het project P.T. Parru hebben wij ingediend bij de NCDO (Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling, www.ncdo.nl). Eind oktober ontvingen wij het goede nieuws dat de NCDO heeft besloten ons een subsidie te verlenen van 25.000 euro voor de bouw van de nieuwe school. Helaas zal dit ook de laatste keer zijn dat de NCDO ons subsidie verleent, omdat de NCDO per 1 januari 2011 met haar subsidietaak stopt en zich zal gaan ontwikkelen als kenniscentrum. Maar voorlopig zijn wij, de zusters en de kinderen hier maar wat blij mee! Met een gerust hart kan ik gaan slapen. Dit keer zelfs onder een muskietennet en ik heb nergens last van. In de ochtend heb ik het boardinggebouw geïnspecteerd en op

PT Parru deur toiletgebouw

het dak blijkt het lekkageprobleem verholpen te zijn door het uitvoeren van de vorig jaar voorgestelde verbetering van het afschot naar de regenwaterafvoer. Het vervangen van een zwaar verroest raam in de dakopbouw door een betonnen

roosterwerk blijkt ook een goede oplossing. De deuren in het toiletgebouw zijn al jaren in een slechte staat, ook hier is het wachten op het vinden van een goed alternatief voor hout. Om 10:00 uur komt Anita en geeft mij twee foto's die zij gemaakt heeft toen ze bij ons op visite was in het afgelopen voorjaar. Zij heeft enkele jaren onze boardingmeisjes bijles Engels gegeven en werkt nu op een school in de buurt. Ze blijkt inmiddels getrouwd met een man die in Chennai werkt en woont. Ik nodig haar uit, zo mogelijk met echtgenoot, om met mij naar Pulicat te gaan op de 28^e. Dit stond niet op mijn programma maar zuster Prudentia heeft nu definitief besloten om niet naar Gangapur te gaan omdat de vlucht naar Delhi valt op de dag van de uitspraak van het hoogste gerechtshof over een slepende zaak tussen hindoes en moslims. Ze is bang voor aanslagen door een van de partijen en ik kan daar moeilijk tegenin gaan. Zuster Prudentia wordt nu "afgelost" door zuster Rita en met haar gaat de reis per huurauto naar **Damaracherla**, een afstand van slechts 180 km maar de wegen zijn slecht en het is donker voor we arriveren. Daar aangekomen lopen we het pad naar het klooster op en met ons een zwarte schorpioen van zo'n 15 cm lang. Wie daar op trapt heeft een steek van de staart te pakken en kan

regelrecht door naar het ziekenhuis. Niet dodelijk zoals de beet van een cobra

maar zeer pijnlijk en het geneest langzaam. Met de schorpioen wordt korte metten gemaakt en ik neem een keurige foto van het dode beest. We eten gezamenlijk en met zuster Rita op het terras nog een Bokma gedronken (ik neem altijd een heupflesje mee op reis). In Damaracherla is de begane grond van het boardinggebouw nu volledig in gebruik voor de school die snel groeit en kampt met een tekort aan klassen. De eetzaal en keuken zijn nu ondergebracht in een bijgebouwtje dat door zuster Nancy daarvoor keurig is ingericht. Ik heb bewondering voor de wijze waarop zuster Nancy de zaken oppakt en onder controle heeft, een heel verschil met sommige andere vestigingen.

Er zijn nu 7 meisjes en 65 jongens in de boarding. Deze kinderen spreken uitsluitend

Damaracherla boarding

Telegu waardoor ik weinig contact met ze heb. De rijst die de kinderen driemaal daags eten wordt op het eigen terrein geteeld, typisch zuster Nancy. De nieuwe pastoor komt ons opzoeken en de zusters blijken goed met hem te kunnen samenwerken. Ik merk dat hij erg betrokken is bij het welzijn van de kinderen en absoluut niet de air heeft van iemand die zich boven alles en iedereen verheven voelt, zoals nogal eens het geval is. Met een autoriksja gaan we naar het kleine station, de weg er naar toe is zo slecht dat we af en toe uit moeten uitstappen omdat het karretje het anders niet trekt. We staan ruim voor 8:00 uur op het perron, voor het theoretische geval dat de trein die uit Mumbai (Bombay) komt op tijd is. Zuster Rita en ik zijn de enigen die hier opstappen. Deze exprestreinen zijn geweldig lang en het is altijd weer een gok om daar te gaan staan waar de wagon stopt waarvoor geboekt is. Ook nu moeten we weer rennen (voor zover mogelijk) om op tijd de goede wagon in te stappen. Gelukkig zijn er enkele zusters en mannen die onze bagage aanreiken. We zitten in twee verschillende wagons en ik tref een aardige medepassagier in mijn coupé waarmee ik interessante gesprekken voer voordat we om 23:00 uur besluiten de rugleuning omhoog te klappen en te gaan slapen. Om 6:00 uur loopt de trein Chennai centraal binnen. Om 12:30 uur word ik opgehaald door Sjef en Jayarani en gaan we per auto met chauffeur van aannemer Gurusamy naar diens huis waar we door hem zijn uitgenodigd om de lunch te gebruiken. Sjef, sinds 20 jaar de beste vriend van mijn jongste zoon, reisde vijf jaar geleden met mij mee naar India en leerde toen onze opzichter Jayarani kennen. Deze ontmoeting ontwikkelde zich tot een huwelijk en zij kregen twee kinderen en wonen nu in Trichy. Het

echtpaar Gurusamy ontvangt ons hartelijk en wij drieën worden aan tafel uitgenodigd. De lekkerste gerechten volgen, volgens de gastheer speciaal voor ons niet te gekruid. Na de maaltijd drinken we gezellig pratend nog koffie in de zithoek. Ik overhandig twee repen chocolade voor zijn beide dochters, waarvan de jongste op school is. Gurusamy spreekt gebrekkig Engels maar via Jayarani laat hij mij weten dankbaar te zijn om voor de Stichting Thomas Bouwprojecten menig project te hebben uitgevoerd. Hierdoor was hij in staat zijn bedrijf uit te bouwen tot wat het nu is. Ik zeg hem dat ik het betreurt dat zijn prijspeil de laatste jaren te hoog was en wij hem daardoor niet het werk konden gunnen maar dat we hem in de toekomst weer kansen zullen geven omdat we tevreden zijn over zijn werk. Met Gurusamy en Jayarani loop ik nog even onze begroting voor het project in Gangapur door omdat ik zeker wil weten dat onze gehanteerde eenheidsprijzen deugen. Enkele correcties worden aangegeven zowel naar boven als naar beneden, zodat onze totaalprijs zelfs iets lager uitkomt. Dat stelt me gerust. Na dit genoeglijk samenzijn worden we terug gebracht naar het hospitaal en neem ik afscheid van Jayarani en Sjef die terugreizen naar Trichy. Een auto van de zusters staat al klaar om mij, zuster Rita en nog een zuster naar Avadi te brengen. Dit keer met een voortreffelijke chauffeur. Het is spitsuur en druk op de weg, bijzonder te zien hoe hij kansen ziet iedere auto links en rechts te passeren en volop de claxon gebruikend uiteraard. Knap hoe de vele motorrijders elkaar rakelings passeren en een enkeling met hoge snelheid zigzaggend tussen auto's, motoren, fietsen en af en toe een koe, toch nog aanmerkelijk sneller bij het volgende stoplicht is. Als enige heb mijn veiligheidsgordel om. Redelijk snel bereiken we **Avadi** en omdat het al bijna donker is wordt meteen met het programma gestart. De boardingmeisjes zitten op enkele meters afstand voor ons terwijl de dansen in de tussenruimte zullen worden uitgevoerd. Na het welkomstwoordje door een van de meisjes overhandig ik mijn speciaal voor hen meegebrachte geschenk, bestaande uit zes papieren bollen van IKEA. Deze ter vervanging van de bollen die hier ooit in de recreatieruimte hingen maar waarvan de laatste enkele jaren geleden de geest had gegeven. Ik demonstreer hoe ze opgehangen moeten worden rond de kale spaarlampen. De kinderen en zusters zijn er blij mee.

De dansen zijn aardig maar van de zogenaamde comics in het Tamil versta ik uiteraard niets, maar het is leuk om de

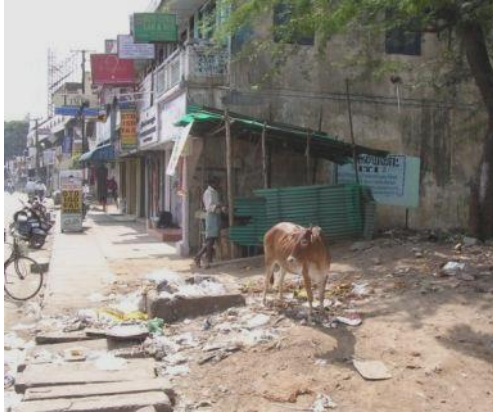
kinderen te zien acteren en hun schroom overwinnen. Na het programma gaan de meisjes eten en daarna studeren voor het kwartaalexamen van de volgende dag. Ik loop mee naar de studiezaal en zie dat de 60 stoelen en 30 tafels nog in uitstekende staat verkeren. Dit alles is 20 jaar geleden ambachtelijk in hout en naar eigen ontwerp gemaakt. Na dit bliksembezoek dat ik niet had willen missen, nemen we afscheid van de kinderen. Nu het spitsuur over is rijden we nog veel sneller terug naar het hospitaal, waar ik de chauffeur bedank en hem aanraad voortaan toch zijn veiligheidsgordel om te doen. Hij lacht mij vriendelijk toe, aardige man. De volgende dag heb ik zowaar geen programma en moet ik zelf iets verzinnen. Ik begin me te verdiepen in het project Gangapur, een schooltje met drie klaslokalen voor de kleuters en een losstaand toiletgebouwtje. Voor 28.000 euro kan het ons inziens gebouwd worden en dat is ook het maximale bedrag dat beschikbaar is, zo heb ik nadrukkelijk laten weten aan zuster Prudentia. De zusters daar gaan alle materialen zelf inkopen en stellen deze ter beschikking van een man met een metselbedrijf die de arbeid en het materieel (zoals betonmolen, steigers et cetera) levert, geheel zoals ook het pas gebouwde klooster is gerealiseerd. Er kon geen prijsaanbieding van het totale werk worden gegeven en dus zetten we de zusters voor het blok met het maximaal beschikbare bedrag. 's Middags neem ik de tijd om op bed naar de bandjes te luisteren die ik in mijn kast bewaar, Bach's fluitsonates en Beethoven's pianoconcerten ditmaal. Verder lees ik het voor mij door Inge Wolswijk (van onze zusterorganisatie deThomas Stichting voor Jongeren) achtergelaten boek over genitale verminking van vrouwen in Afrikaanse en Arabische landen (maar ook in West Europese landen). De schrijfster is zelf slachtoffer en het

is dan ook zeker geen vrolijk boek. Zodra de schemering valt en de temperatuur buiten aangenamer wordt besluit ik een rondje om het St. Thomas Hospital te wandelen. Allereerst een stukje Defence Colony road met druk verkeer. Ik moet uiterst rechts houden (maar niet te, want daar ligt het open riool) en zo bereik ik de eerste kruising en sla rechtsaf. Tussen de nu rustige weg en de muur van het hospitaal is een strook van zo'n vijf meter breed. Deze strook was bedoeld als grasstrook maar is in feite een vuilstort, waar iedereen uit de buurt van alles neergooit. Aan de overkant staan geen huizen en er zijn dus ook geen bewoners die hiertegen zouden protesteren. Aan de overkant is sinds 1796 het kerkhof van het garnizoen bereden artillerie van het Britse koloniale leger. Linksom het kerkhof op lopend word ik gade geslagen door twee sjofel geklede mannen die mij argwanend aankijken, kennelijk de bewakers. Er resten nog slechts enkele monumentale graven van hogere officieren die herinneren aan het verleden. Tien jaar geleden is het kerkhof gerenoveerd en met veel tamtam heropend. Dit is nog te zien aan de diverse gedenkstenen, maar daarna is het niet meer onderhouden. De monumenten zijn vervallen en de paden tussen de graven zijn begroeid met hoog opgeschoten onkruid. Een ideale omgeving voor slangen en met dat in gedachten loop ik snel weer terug naar de uitgang. Beide mannen hebben op mij gewacht met het sluiten van de hekken met een hangslot. Het is nu vrijwel donker en ik loop verder tussen piepkleine huisjes met golfplaten daken waar binnen het licht brandt en ik door de openstaande deuren de vrouwen zie koken. De mannen staan in groepjes met elkaar te praten en hier en daar wordt gekaart. De kinderen spelen en rennen op en neer. Niemand schenkt enige aandacht aan mij wat ik prima vind.

Straatbeeld in Chennai

Inmiddels ben ik weer rechtsaf geslagen en bereik ik de achteruitgang van het hospitaal. Deze blijkt gesloten dus loop ik door en kom zo weer bij een kruising en ga rechtsaf een winkelstraatje in. In de vroege avond is het hier topdrukke, aan beide zijden zijn kleine winkeltjes met open front waar groenten, fruit, rijst, kruiden en medicijnen uitgestald staan. In

Straatbeeld in Chennai

de straat vol mensen, kuieren ook koeien in hun eentje op hun gemak op huis aan en kriskrassen motoren door de menigte. Het straatje komt uit op de drukke verkeersweg en ik sla rechtsaf naar het begin van de Defence Colony road. In het donker is het uitkijken en moet ik wederom uiterst rechts lopen om niet in een gat of open riool te stappen maar nu word ik ook verblind door het tegemoet komende verkeer. Dan ben ik toch weer blij de ingang van het hospitaal bereikt te hebben. Een rondje hospitaal en je weet het "Incredible India". De volgende dag ben ik in Mugalivakkam, een buitenwijk van Chennai, op circa 25 minuten rijden van het St. Thomas Hospital en het Generalate. Gestart op initiatief van zuster Rexline zijn daar nu een klein hospitaal, een drukkerij, een naaiatelier en de kleuterklas van zuster Augustine. Zuster Prudentia heeft daar de leiding gekregen maar blijft daarnaast ook in functie als schakel tussen de Congregatie en de drie Thomasstichtingen. Alles bij elkaar is dat teveel voor één zuster en we zijn ook niet gerust over deze ontwikkeling. Onze hoop is nu gevestigd op zuster Asha, in hoeverre zal zij de schakelfunctie naar de bouwstichting overnemen en op welke termijn? Tot mijn verassing krijg ik van zuster Prudentia het rapport "A report on the activities of Thomas foundation from 2004 to 2010", waarin alle activiteiten van de drie Thomasstichtingen vermeld zijn met de daarvoor ontvangen bedragen. Het totaalbedrag dat de congregatie

van onze bouwstichting in die periode zou hebben ontvangen bedraagt 75.519.470 rupees (grofweg 1.300.000 euro). Zuster Prudentia laat weten dat het opstellen van dit rapport haar veel tijd heeft gekost en dus hoop ik nu maar dat wij en de andere stichtingen er wat mee kunnen. Verder bespreken we de financiële afrekening van het schoolproject in Singampunari dat door de sterk gestegen kosten nog maar net binnen onze begroting blijkt te passen. Op zondagochtend om 10:00 uur hebben zuster Prudentia en ik een afspraak met Alex Jacob. We gaan naar zijn kantoor waar hij bezig is zijn werkachterstand wat weg te werken. Gezien de grote stapel opgerolde tekeningen op zijn bureau is die omvangrijk. We bespreken de mogelijke oorzaak van de scheurvorming in het toiletgebouw van het kindertehuis in Perumalpalayam: het zwellen en krimpen van kleiachtige grond onder invloed van een wisselend vochtgehalte. Het pleit ervoor in die gevallen de vloer geheel vrijdragend uit te voeren, dus gedragen door de dieper op palen gefundeerde kolommen. Verder gaat het over nog wat andere zaken en tot slot geef ik hem mijn op de luchthaven gekochte kruid Bokma. Zuster Prudentia kan het niet laten om op de terugweg nog ergens een mis bij te wonen in een bekende pelgrimskerk aan het strand. Terug in het Generalate blijkt Els Schouten vanuit Trichy te zijn gearriveerd. Omdat ik daar al een paar jaar niet meer ben geweest stel ik voor naar de top van de Thomas Mount te lopen. Zuster Rose wil ook graag mee maar voor haar is lopen iets te veel gevraagd dus we gaan met de auto. Thomas Mount is de belangrijkste historische plek voor de christenen in India, want daar zou apostel Thomas (de ongelovige) met een lans zijn doorstoken na jarenlang op beide kusten het geloof te hebben gepredikt. Er zijn veel aanwijzingen die dit verhaal bevestigen. Op de top staat een oude Portugese kerk uit 1546 als middelpunt van de devotie, de laatste jaren is er veel veranderd en bijgebouwd. Te zien hoe, met alle goede bedoelingen en geld, het historische karakter van deze plaats wordt "ondergesneeuwd" door moderne bouwsels en toevoegingen gaat mij, zeker als lid van een monumentencommissie, aan het hart. Mijn metgezellen zijn het overigens helemaal met mijn gemopper eens. Els en ik lopen terug langs de, ook opgeleukte, kruiswegstaties over een geheel opnieuw met betonkeien bestrate weg naar de ingangspoort en verder naar het Generalate.

's Avonds laat brengen we Els naar het vliegveld waar groots uitgebreid wordt. Het lijkt me dan ook onwaarschijnlijk dat de plannen om de luchthaven te verplaatsen doorgang zullen vinden. De volgende dag in Mugalivakkam met zuster Asha een voorstel getekend van het hekwerk dat dient ter afsluiting van de patio van het tehuis voor bejaarde nonnen. Eerst het totaalaanzicht en daarna, op ware grootte, een detail van het hekwerk, bestaande uit staven die vierkanten vormen van 25 x 25 cm. In ieder vierkant twee gebogen staven die een blad vormen. Omdat deze en de verticale staven waar ze aan vast zitten wit geschilderd worden en de rest zwart blijft, geeft het geheel de indruk van naast elkaar staande plantenstengels. Het lijkt me mooi en is eenvoudig te maken. Omdat mijn reis naar het noorden van India is vervallen heb ik tijd om, na twee jaar, Pulicat weer eens te bezoeken. Zuster Prudentia heeft het druk met haar werk in Mugalivakkam en gaat niet mee, ik word vergezeld door zusters Asha en Prya. Anita, de vrouw die ik in P.T. Paruru heb ontmoet, stapt onderweg ook in. In Pulicat, tegenover het klooster, is een nieuwe kerk in aanbouw en we lopen door de onderruimte die bijna klaar is en ontmoeten de onlangs benoemde pastoor. Hij vertelt dat de bisschop van plan is om de vroegere pastorie, die nu in gebruik is als berging van allerlei kerkelijke spullen, te willen slopen. Nu is echter deze oude pastorie, met daar achter een vrijstaand keukengebouwtje, een waar voormalig VOC-gebouw en dateert uit het midden van de 18^e eeuw (1740-1750). Ik maak de pastoor duidelijk dat het om een monument gaat en een stuk gezamenlijk erfgoed, het slopen ervan zou een groot verlies betekenen. Hij is het zowaar met mij eens en wil wel helpen om de bisschop op andere gedachten te brengen. Voorwaarde is wel dat ik hem voorzie van documenten die het belang van de gebouwen aantonen om hem te ondersteunen in zijn pleidooi bij de bisschop. Ik beloof hem die te sturen. Er loopt een jongen met ons mee met de sleutel van het kerkhof met oud-Hollandse graven, die wij destijds hebben gerenoveerd. Ik wil zien of de grafstenen inderdaad zijn vrij gemaakt van begroeiing zoals ik zuster Prudentia gevraagd had te doen en daarvoor ook geld had gegeven. Mijn donkerbruin vermoeden blijkt juist te zijn: de 17e eeuwse graven zijn, op één na, niet bereikbaar en overgroeid met doornig struikgewas. De verklaring die ik heb is dat zuster Prudentia mijn 100 euro niet heeft doorgegeven aan de

Pulicat begraafplaats

zusters in Pulicat en deze het geld niet hadden of wilden besteden om mannen het werk te laten doen. Ik wil dat het geld aan de pastoor wordt gegeven die dat soort zaken veel beter kan

Pulicat grafsteen

regelen. Na het teleurstellende bezoek aan het kerkhof is het tijd voor een boottocht op de lagune waar mijn metgezellinnen zich al op liepen te verheugen. Het is 16:00 uur wanneer we met nog twee zusters uit Pulicat naar het vissershaventje lopen en daar in een open vissersboot stappen. Hoewel deze scheepjes zeil kunnen voeren bezitten deze ook een buitenboordmotor waarmee een redelijke snelheid gehaald kan worden. We varen naar de enige open verbinding van het meer naar de zee en gaan aan land, een kale zandstrook van 100 meter breed tussen het Pulicatmeer en de Golf van Bengalen. Het wordt avond en de temperatuur aangenaam. De doorgang naar zee is in de loop van de eeuwen evenals het meer zelf, steeds meer verzand. We varen terug en genieten van de koelte en de prachtige zonsondergang. Met mijn verrekijker laat ik de planeten Pluto en Venus zien die nu recht tegenover elkaar staan.

We lopen terug door het dorpstraatje als Pyla een pasgeboren lammetje grijpt en dit mij in de armen drukt. Ik zet het maar weer vlug bij de moedergeit die kennelijk voldoende vertrouwen in de mensheid had om niet te protesteren. We drinken snel nog een kop koffie in het klooster en gaan dan terug naar Chennai en zullen ook Anita thuis afzetten. We gaan naar binnen en maken kennis met haar echtgenoot die werkzaam is bij de geheime dienst. Een rustige sympathieke man. Na nog een kop koffie nu met koek, rijden we naar het Generalate, waar zuster Rita mij vraagt of ik zin heb om de volgende ochtend met haar mee te gaan naar Srikalahastrri om het nieuw gebouwde klooster te controleren. Het is drie uur rijden en we vertrekken om 6:00 uur. Onderweg bezoeken we een beroemde tempel gelegen in het drukke centrum van de stad. Een groot onoverzichtelijk tempelcomplex met enorm veel gelovige hindoes die in rijen staan om een kaartje te kopen. Om een of andere reden mogen wij direct doorlopen. Wij sluiten aan bij een lange rij gelovigen die schuifelt langs de vele tempeltjes met verschillende reïncarnaties van Shiva, met een priester ervoor die de gelovige zegent en besprenkelt met wijwater. Rituelen die mij zeer bekend zijn. Hoewel wij niet deelnemen aan deze reeks wisselende rituelen is er niemand die zich aan ons stoort als enige duidelijk herkenbare niet-hindoes. Er staan overal militairen om de rijen in goede banen te leiden. De gebouwen op zich zijn eind 18^e eeuw en niet bijzonder interessant, maar de sculptuur van de vele beelden van goden en godinnen zijn wel erg mooi en dateren uit veel vroegere tijden. Het meest interessante aan dit bezoek is om te ervaren hoe deze mensen hun geloof beleven en rituelen nemen hier een belangrijke plaats in. We lopen met de aannemer het nieuwe kloostergebouw door en er is weinig op aan te merken. Naast het nieuwe gebouw zijn bouwvakkers druk bezig met het slopen van de fundering van het oude kloostergebouw. omdat deze ernstig verzakte was sloop onvermijdelijk. De mechanische sloophamer is hier nog de vertrouwde ouderwetse moker en voor het slopen van gewapend beton moet men dan wel veel kracht en geduld hebben. Hier is een Engelstalige school tot de 10^e klas en zoals gewoonlijk ook hier een tekort aan klaslokalen. We gaan terug naar Chennai en zijn om 15:00

uur weer terug in het Generalate. De volgende

Sri Kalahastrri bouwvakkers

dag heb ik met zuster Asha en opzichter Rajendiran de achtergevel van het tehuis voor bejaarde zusters opgemeten om daarna de tekeningen voor de hekafsluiting met loopdeur af te maken. Op de laatste dag van mijn verblijf sta ik vroeg op omdat om 6:00 uur de plechtigheid begint waarbij de haarkapjes aan 20 eerstejaars studentes verpleegkunde worden uitgereikt. Na drie maanden van studie is dit een nuttige "oppep"-plechtigheid. Florence Nightingale is het grote idool. Haar levensgrote portret is op verschillende plaatsen neergezet. Het is perfect georganiseerd en kleurrijk, met eucharistieviering, dansen en toespraken en ik heb geen spijt dat ik ben gegaan. Om kwart over acht is alles voorbij en gaat iedereen aan het werk. Bij het ontbijt spreek ik met twee jonge Duitsers, broer en zus, en beiden studeren geneeskunde. Het oudere meisje gaat twee maanden voor zuster Reline in het hospitaal werken om ervaring op te doen. De jongen, eerstejaars, gaat terug naar huis. 's Middags is in het Generalate onze laatste bespreking met zusters Rita, Prudentia en Bellarmine en we bespreken onder andere de prioriteiten van de congregatie. Ik krijg weer, ieder jaar opnieuw, allerlei pakketten in mijn handen geduwd. Een aantal giften zoals handdoeken en bedspreien stop ik in mijn kast en weet ik volgend jaar wel weer heel discreet weg te geven aan mensen die deze zaken echt kunnen gebruiken. Met toch nog volle koffers word ik om 22:00 uur bij de ingang van de luchthaven afgezet en kan de routinereis naar huis beginnen.

Ondanks dat mijn bezoek aan Gangapur niet door kon gaan heb ik toch het gevoel dat het weer erg nuttig is geweest om al deze projecten te bezoeken. Ik heb ook veel mooie herinneringen aan de ontmoetingen met zoveel kinderen en volwassenen.

Opnieuw heb ik mogen ervaren hoe belangrijk ons werk is voor deze zusters om hun doel vooral de, door afkomst, kansarme kinderen met opvoeding en onderwijs een volwaardige plaats in de Indiase maatschappij te geven. Mag ik aan u als lezer vragen om binnen uw mogelijkheden daaraan bij te dragen? Verder hoop ik dat u mijn reisverslag met interesse heeft gelezen en dank ik u daarvoor oprecht.

Hans Schiebroek
projectleider

FRANCISCAN SISTERS OF ST.JOSEPH CHENNAI-16

PRIORITY LIST-01.10.2010

MAJOR PROJECTS

1. PT Parru	- 2x4 Classrooms
2. Okkur	- First Floor School Building
3. Srikalahastri	- 6-6 Class Rooms
4. Perumal Palayam	- Extension of Boarding
5. Olagadam	- 5 +5 Class Rooms
6. Dhamaracherla	- 8 Class Rooms
7. Budalur	- 6 Class Rooms
8. Elambalur	- Boarding for Handicapped Children

MINOR PROJECTS

1. Pathiavaram	- Extension of Boarding
2. Dhamaracherla	- Convent- Addition of two Bed rooms & Toilets
3. Kamalapuram	- Toilets
4. Srivaikundam	- Toilets Building
5. Jolarpet primary School	- Toilets Building

Sr.Rita Michael FSJ

Sr.Prudentia FSJ

Sr .Bellarmine FSJ

Sr. Rita Michael
Sr. Prudentia
Sr. Bellarmine

